

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Mælkevejen 2021

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Børnehuset Mælkevejen er en integreret institution beliggende i Faxe Ladeplads. Huset består af to vuggestuer, to mellemgrupper i børnehaven med 3-4 årige, samt to skoleforberedende grupper. Vores arbejde med aldersopdelte stuer skaber en ideel mulighed for at tilgodese det enkelte barns behov og skabe de bedste betingelser for legen og læring. Vi bygger "broer" i barnets liv inden for de trygge rammer ved, at barnet møder "nyt" inden for husets fire vægge. Dette gør vi, da vi er særligt opmærksomme på, at netop skift er en stor begivenhed for det enkelte barn. Vi bestræber os på at have en anderkende tilgang til barnet i netop disse skift, så alle overgange bliver så trygge, omsorgsfulde, og at børnene oplever at blive set, hørt og forstået.

Mælkevejen ligger i naturskønne omgivelser, hvilket vores legeplads også afspejler. Vores legeplads er stor og inspirerende og er opdelt i forskellige temaer/miljøer, her har børnene mulighed for at udforske, erfare med krop og sanser i spændende legemiljøer. Her er der både plads til at gynge højt, besøge gederne på legepladsen og fodre dem, holde balancen, cykle hurtigt, lave mad over bål eller finde små kryb under træstammerne. Vi vægter og værner naturen højt, og med nem adgang til strand og skov er udforskning af lokalområdet også en naturlig del af vores pædagogiske planlægning, ved at gå på ture og tage i lokalområdet, ved for eksempelvis at tage på besøg på det lokale plejehjem og synge, erfarer vi at børnene oplever genkendelsesglæde ved at høre til i et større socialt fællesskab.

Børn i fællesskaber

I alle dagtilbud i Faxe Kommune arbejder vi ud fra et børnesyn, der kort og præcist lyder: "Alle børn gør det godt, når de kan." Det betyder, at vi som pædagogiske personale til hver en tid tror på og ved, at børn gerne vil. Gerne vil lære, gerne vil indgå i lege, gerne vil være med i fællesskaber. Det børnesyn arbejder vi videre med i en strategi, som vi har valgt at kalde "Børn i Fællesskaber." Børn i Fællesskaber handler om, at alle børn har ret til et liv og en hverdag så tæt på almenområdet, som muligt. Og det er vores ansvar som pædagogiske voksne løbende at evaluere og udvikle praksis og herigennem sikre alle børns deltagelsesmuligheder. Alle børn ret til at blive mødt af krav, der er tilpasset deres aktuelle udviklingsniveau og deres behov. Der er evidens for, at jo tættere børn er på almenområdet, jo bedre klarer de sig på længere sigt. Vi arbejder for og med, at børn i udfordringer, hvad enten det er af kortere eller længerevarende karakter, tilbydes støtte i det almene dagtilbud og senere i skolen.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

BØRNESYN

"Det at være barn har en værdi i sig selv. Børn skal ikke alene forberedes på at blive voksne, men også støttes og værdsættes i de første år." Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

Børnehuset Mælkevejen børnesyn er med til at understøtte det gode børneliv, hvor alle børn skal opleves som kompetente og unikke med demokratisk stemme. Alle børn skal mødes med respekt, anerkendelse, omsorg fra nærværende voksne til at kunne lære og udvikle sig. Vores børnesyn hviler på 4 fundamentale grundsten:

Tryghed - Det at være barn har en værdi i sig selv, og i børnelivet skal der være plads, tid og ro til at være barn.

Deltagelse - Alle børn er betydningsfulde for fællesskabet og kan bidrage med forskellige ressourcer.

Omsorg – Børn har brug for at blive set, hørt og forstået og at vi forstår og acceptere at børn er forskellige.

Anerkendelse – Børn er ligeværdige medspillere, som har ret til at blive anerkendt for dem de er.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

I Børnehuset Mælkevejen er dannelsesbegrebet tænkt ind i hverdagen, hvor vi inddrager børnene i dannelses- og demokratiske processer, så de får det bedste mulige udgangspunkt for at udvikle sig til et hensynsfuldt, kritisk, demokratisk menneske. I mødet med andre mennesker og deres verdener i legen gør vi sig erfaringer med omverden og vores syn på mennesker. For at skabe mulighed for dannelse, arbejder vi med den fysiske ramme, den pædagogiske ramme og en kulturel ramme. Vi giver plads til demokratiet og medbestemmelsen. Vores mål er, at de mange oplevelser med dannelses- og demokratiske processer lagres værdier og viden i børnene, så de på langt sigt oplever sig dannet

LEG

Legen er omdrejningspunktet i børnenes hverdag på Mælkevejen. Leg er en forudsætning for børnenes udvikling, og gennem legen børnene mærker sig selv og hinanden. Legen indeholder alle aspekter af bør-

nenes udvikling og er dermed et spejl, vi kan bruge til at iagttage deres viden og kunnen. Den vækker deres læring til live og giver dem praksiserfaring. Legen påvirkes af børnenes involvering, hvor vi bl.a. gør brug af begejstring og indlevelse. Vi skaber rammerne for, at der gives tid til, at børnene skaber deres egen kultur. Vi understøtter børnene i legen til at udvikle og videreudvikle de sociale kompetencer, der skal til, for at man kan navigere i legen, guider i legen for derefter at trække os, så børnene selv har muligheden for via erfaringer at lære noget nyt og lære at klare f.eks. eventuelle konflikter selv.

LÆRING

Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret. Det pædagogiske læringsmiljø handler om at fremme børns kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2

I Børnehuset Mælkevejen er læring en dynamisk proces, hvor læring foregår gennem leg, relationer og ved at blive udfordret. Hverdagen er opdelt i mange rutiner og overgange, hvor vi skaber mulighed for at barnet udvikler nye færdigheder, adfærdsmåder, normer og kundskaber. Når vi tager udgangspunkt i de gode ting barnet gør, får barnet en succesoplevelse og det åbner op for læring, Vi skaber et trygt læringsmiljø, som giver barnet mod til at udforske og eksperimentere samt slippe fantasien løs og turde begå fejl.

BØRNEFÆLLESKABER

Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale fastsætter rammerne for. Relationer og venskaber er afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lyttet til. I dagtilbuddenes hverdag skal der være plads til, at det enkelte barn både kan vise initiativ og kan være aktivt deltagende, samtidig med at fællesskabet skaber rum til alle, nye relationer og mulighed for at prøve forskellige positioner mv. Det er det pædagogiske personales og ledelsens opgave at skabe en balance mellem individ og fællesskab i dagtilbuddet. Forarbejder til dag-tilbudslovens § 8, stk. 2

Børnehuset Mælkevejen ser børnefællesskaber kommer til udtryk på mange forskellige måder i vores hverdag. Alle børn er unikke og har forskellige udgangspunkter og forudsætninger. Der er mange fællestrekk, men også en bred vifte af forskellighed. Fælles for alle børn er, at de skal opleve at være anerkendt og værdsat, udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter. Det grundlæggende er, at al leg, udvikling, dannelse og læring sker i fællesskaber. At høre til i fællesskabet indebærer at man oplever fælleskabsfølelse, hvor man møder nye venner, man griner og græder sammen, deler og giver omsorg til andre, og det er i børnefællesskabet, man mærker og bliver sig selv.

På Mælkevejen møder vi hver dag mange forskellige børn og forældre, der alle ses som ligeværdige og kompetente samarbejdspartnere, der bidrager til fællesskabet. Vi opfatter barndommen som en tid af enorm betydning for resten af livet. I denne tid skal barnet skal have mulighed for at lære og udvikle sig gennem noget så grundlæggende som leg. Dette sker i samspil med nærværende og omsorgsfulde voksne, der altid inddrager og imødekommer barnets perspektiv og behov i sine pædagogiske overvejelser. Vi ser barnet som et unikt, meningsskabende individ, der bidrager til fællesskabet uanset alder. Alle børn har ret til at være en del af Mælkevejens fællesskab, opleve at blive lyttet til og blive respekteret af alle i vores Mælkevej. Vi er bevidste om at møde vores medmennesker i en anerkendende tilgang, så alle føler sig set og hørt. For eksempel sætter vi altid tid af til at afholde samtaler særligt ved overgange fra eksempelvis vuggestue til børnehave. Dette gør vi for at inddrage forældrenes perspektiver og overvejelser, som vægter højt hos os i Mælkevejen. Samtidig inddrager vi børnenes perspektiv i samling.

Vi mener at alle børn på Mælkevejen skal mødes i et miljø, der understøtter deres mulighed for at udtrykke sig. Dette gælder både ved samlinger såvel som i legen. Derfor øver vi os hverdag i at praktisere en pædagogisk hverdag, hvor barnet får lov til at udtrykke sine meninger og holdninger til hverdagslivet.

Vi opfatter, at det at have plads og tid til at lege er yderst vigtigt for et godt børneliv. Det er gennem leg, at barnet øver sig og bearbejder omverdenen.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

1. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes 2, Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. Dagtilbudslovens § 8, stk. 3

Vi er bevidste om at skabe pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen som skal være indbydende og skabe nysgerrighed og engagement. Vi lægger vagt på at skabe læringsmiljøer som giver varierede muligheder for leg, læring, og trivsel. Vi har fokus på:

*Fysiske rammer – de fysiske rammer indendørs og udendørs

*Det psykiske miljø - fællesskab, venskaber, tryghed, tillid, omsorg, medbestemmelse, rummelighed og udfordringer til en positiv hverdag. pædagogiske redskaber og processer - meningsfuld at veksle mellem forskellige aktiviteter i løbet af dagen og veksle mellem voksne og egne styrede aktiviteter

* Det æstetiske miljø:- stemninger

Vi planlægger hverdagen sådan at alle børn har mulighed for at deltage og drage erfaringer i hverdagen – at de medvirker og dermed får en oplevelse af at deres stemmer tæller. Vi ser alle børn som betydningsfulde og meningsfulde individer der bidrager til fællesskabet. Uanset hvilket tema, der måtte være aktuelt er det betydningsfuldt for det pædagogiske personale på Mælkevejen, at vi understøtter det enkelte barns behov.

På Mælkevejen lægger vi vægt på at de fysiske rammer både ude og inde er opdelt i små og store zoner. De forskellige zoner indbyder til at leg både kan være til store armbevægelser og rolige lege.

På Mælkevejen er vi optaget af udelivet, og vores legeplads er stor og giver rig mulighed for, at gå på opdagelse og fordybelse i gamle træstammer eller at trille ned ad store bakker og blive rundtosset

Med udgangspunkt i barnet/børnegruppens initiativ planlægger og tilrettelægger vi den pædagogiske hverdag. Det kan f.eks. være at vi bliver opmærksomme på at en gruppe børn har behov for en sprogindsats, og at der dermed igangsættes indsatse. Hermed opstår der spontan leg og læring. Eksempelvis en fortælling fra en bog om haren og skildpadden, der bliver læst op for en gruppe børn, bliver om eftermiddagen til en spontan leg på legepladsen. En bane bliver kridtet op og pludselig er flere børn med og ved hjælp fra en pædagog indtages forskellige roller i legen. På Mælkevejen mener vi at sammenhængen mellem læringsmiljøets aktiviteter i hverdagen og børns udvikling og læring går hånd i hånd, og rummer et stort potentiale. Vi ved at læring sker hele dagen derfor er det vigtigt for os at Det gælder alt lige fra garderoben, til bleskift.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring. (Dagtilbudslovens § 8, stk. 6).

Samarbejde med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring:

Et godt og trygt forældresamarbejde om barnets trivsel og læring har stor betydning, både for barnet, forældrene og det pædagogiske personale. Samarbejdet er nøglen til at forstå barnet bedst, og det giver muligheden for se på barnet med flere perspektiver. Når samarbejdet fungerer godt, kommer det barnet til gode. Forældrene er de primære voksne i barnets liv, og vi skal inddrage dem aktivt for at fremme barnets trivsel,

udvikling, læring og dannelse.

På Mælkevejen arbejder vi for en tæt og involverende dialog med forældrene, omkring børns trivsel og læring gennem hele deres institutionsliv. Vi ser det som en naturlig del af barnets hverdag at vi overleverer gennem hverdagssamtaler/aneddoter såvel som møder med forældrene. Ved opstart i institutionen samt overgange fra eksempelvis vuggestue til børnehave, sørger vi for at afholde møder med forældrene, hvor fokus er på at komme rundt om hele barnet og familiens trivsel.

Vi mener, at alle samtaler skaber en god mulighed for et godt samarbejde mellem det pædagogiske personale og forældrene, et samarbejde der bygger på gensidig tillid og respekt, der kommer barnet til gode og har stor betydning for dets trivsel. Vi lægger stor vægt på hverdagssamtalerne omkring oplevelser med barnet er med til at bevare en tæt kontakt til forældrene og en god relation, så vi sammen med forældrene sikrer at barnet trives og udvikler sig. Vi skaber sammenhæng mellem institution og hjem, ved at indgå i samtaler om stort og småt, det er vigtigt, så forældrene altid føler sig trygge og har lyst til at dele oplevelser om barnet. Deri ligger der en vigtig viden omkring barnet der kommer alle til gode, og fremmer barnet såvel som børnegruppens trivsel, nu, men også på længere sigt. Sammen med forældrene,

Vi dokumenterer dagligt over Aula i form af billeder og skriv, her får forældrene et indblik i de små og store øjeblikke på Mælkevejen. Det giver ligeledes forældrene et godt udgangspunkt for den daglige snak om hvad barnet har lavet i løbet af dagen, for barnet skabes en følelse og sammenhæng mellem hjemmet og Mælkevejen.

På Mælkevejen ved vi at hjemmemiljøet er en vigtig læringsarena og har afgørende betydning for barnets udvikling, nogle familier kan have behov for særlig støtte og guidning. Derfor er vigtigt for os at skabe en god dialog der har til hensigt at styrke et godt samarbejde. Vi fortæller forældrene om konkrete tiltag i forhold hvad der virker i institutionen.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes (Dagtilbudslovens §8, stk. 5.). Alle børn skal udfordres og opleve mestring i forbindelse med blandt andet børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter. Alle børn skal mødes med positive forventninger og opleve at være en betydningsfuld del af fællesskabet. (§8, stk. 5)

Børnehuset Mælkevejen målet er, at sikre deltagelse for alle børn i fællesskabet. Vi mener at alle børn er unikke og har forskellige forudsætninger og behov. Vi mener at børn i udsatte positioner skal udfordres og de skal opleve mestring i børne- og vokseninitierede lege og aktiviteter i et fagligt kompetent læringsmiljø, hvor de bliver mødt med positive forventninger.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

I Faxe Kommune er der udarbejdet brobygningsmateriale for henholdsvis overgang fra børnehave til SFO /Skole.

Sammenhæng med børnehaveklassen handler om sammenhæng i børnenes liv.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi bruger de forskellige steder i lokalsamfundet som læringsmiljøer og arbejder efterfølgende videre hjemme Mælkevejen for at drage sammenhæng mellem børns miljøer. Det kan være stranden, skoven, kirken med mere.

I løbet af året kommer vi rundt omkring i Faxe Ladeplads. Vi besøger blandt andet det lokale plejehjem, som på det seneste har fået brev med tegninger fra børnene på Mælkevejen i deres postkasse, da corona ikke har tilladt besøg. Endvidere benytter vi os af den store mulighed, der er i Faxe Ladeplads for at komme ud i naturen, her samler vi ofte ting, som vi bruger hjemme på Mælkevejen til at lave alt fra løver af nedfaldne blade, til strandkunst af tang og sand.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I det psykiske miljø tilrettelægger vi arbejdet med børnene i små grupper, så der er plads og rum til at enkelte barn kan trives og udvikles. Vi er opmærksomme på den anerkendende tilgang til hinanden, den gode kommunikation og dialogen mellem os. Vi er bevidste om vores rolle som medskabere til et godt miljø, hvor man som barn, forældre og ansat føler sig velkommen og set.

Vi indretter vores fysiske læringsmiljø sådan, at det passer til det pædagogiske mål. Vi øver os i at skabe og tilpasse rummene/stuerne således, at de kan ændre sig og tilpasses børnenes interesser.

Vi vægter æstetikken højt. Vi dokumenterer og udstiller børnenes udtryk rundt omkring både ude og inde, sådan at børnene har mulighed for at vise og fortælle om deres processer og hvad de er optaget af til både forældre og andre børn.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

På Mælkevejen arbejder vi hele dagen med en struktur, der er med til at fremme barnets alsidige personlige udvikling. For eksempel under samlinger, måltider, bleskiftning, på legepladsen, konflikter i legen, mm. I hverdagens situationer arbejder vi med en anerkendende tilgang

Ved samling er vi opmærksomme på hinanden. Vi synger sange der understøtter følelsen af at høre til i et fællesskab, Mælkevejen. Det kan være en svær øvelse for barnet, at skulle gøre opmærksom på sig selv i relation til andre. Derfor er vi, det pædagogiske personale, bevidst om de signaler børnene sender, for det kan komme til udtryk på forskellige måder. Både verbalt og nonverbalt, hvilket giver barnet en følelse af at blive set og hørt. Samtidig starter vi altid samlingerne, ved at synge om hvem der er kommet, vi oplever at det giver børnene en opmærksomhed på hinanden, at de, hver især er betydningsfulde for fællesskabet vi har på Mælkevejen. Vi synger sange, bruger rim og remser der understøtter udvalgte temaer. Dette gør vi for at støtte og udvide børnenes sprog samt musikalske repertoire, samtidig med at det skaber sammenhæng mellem dagens aktiviteter.

Børnene har mulighed for at få indflydelse i "mellemmrummene", der opstår udenfor de planlagte aktiviteter, Her er vi særligt optaget af at skabe og understøtte et læringsmiljø der giver plads til ro og fordybelse. Hvor der er plads til at barnet og børnegruppen leger og er nysgerrige og engagerer sig. I hverdagens mellemrum er det pædagogiske personale optaget af at følge børnenes spor, vi er opmærksomme på relationerne i børnegruppen og følger med ved at gå foran ved siden af eller bagved i situationerne. Vi støtter på den måde børnene i at turde gå deres egne veje, da børnene her selv vælger aktiviteter og relationer. Her er vi som pædagogisk personale optaget af sætte ord på handlinger, både mellem børn og børn og mellem voksne og børn. Børnene øver sig i at håndtere konflikter og følelser, med en voksen på sidelinjen.

På Mælkevejen støtter vi alle børn i at indgå i et ligeværdigt fællesskab, hvor de føler sig inkluderet. Vi er opmærksomme på, at børn på nogle tidspunkter kan være i risiko for, at stå uden for fællesskabet. Her er det pædagogiske personale opmærksomme på at sammensætte og følge op, sådan at grupperne passer til barnets behov for personlig udvikling i sociale sammenhænge.

Vi opfatter måltidet som en oplagt social situation, hvor der er plads til en god samtale med det enkelte barn såvel som gruppen. Vi er opdelt i små grupper, da vi betragter og værdsætter måltidssituationen som et læringsmiljø, hvor evnen til at lytte og blive lyttet til kommer i spil.

På Mælkevejen skaber vi optimale rammer for et godt og velfunderet læringsmiljø for det enkelte barn i fællesskabet. Vi planlægger hele den pædagogiske hverdag således at den understøtter for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det gør vi helt konkret ved at inddrage børnene i processerne omkring planlægning og udførelse i dagens aktiviteter med udgangspunkt i det enkelte barns behov. Således bliver barnet også i stand til at udvikle sin deltagelse og derigennem erfare, hvordan engagement og gåpåmod skaber mulighed for at udvikle sig. Hvis et barn for eksempel giver udtryk for utryghed overgange fra en aktivitet til en anden, forsøger vi altid at finde frem til en løsning hvor barnet øver sig i at deltage i en balance mellem at iagttage og mere initiativtagende.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi arbejder med store og små grupper i løbet af dagen. Vi er optaget af at skabe planlagte pædagogiske aktiviteter der skaber rum at alle børn kan indgå i fællesskabet, derfor er det vigtigt for os at lave mindre grupper så vi kan nå rundt om det hele barn, sådan at vi bedst understøtter barnets behov, alder, samt barnets nærmeste zone for udvikling.

Vi udnytter børnenes forskellighed som en ressource ved at sammensætte grupper af børn, der har forskellige kompetencer. Eksempelvis ved at sætte et sprogligt stærkt barn sammen med et barn, der har behov for udvikling af sproglige færdigheder. Hver dag oplever vi børn, der reagerer forskelligt på at blive afleveret eller kommer i konflikter. Her går vi ved siden af, foran og bagved alt afhængigt af det enkelte barn og dets ressourcer og kompetencer. Vi er opmærksomme på at sætte ord på de forskellige børns reaktioner, følelser og handlinger og give nye handlemuligheder. Fx. inddrager vi de andre børn i at hjælpe et barn, der er faldet, mangler sin sut og inviterer ind i legen

Ved samling, som afholdes hver dag i børnehaven, har vi både plads til faste sange og ønsker fra børnene, på den måde oplever børnene at have medbestemmelse og indflydelse på aktiviteter. Vi er fokuseret på at alle børn føler sig set, hørt og forstået. Hvis vi synger en sang og et barn ønsker en anden sang ”Gravkoen kommer og graver”, så fortæller vi barnet, at vi har hørt barnets ønske. Vi bruger ligeledes forskellige artefakter i samlingen, sangposer og figurer, som sendes rundt til børnene, så børnene får indflydelse på hvad vi synger om. Vi oplever at børnene naturligt lærer at vente på tur, samt får medbestemmelse og med indflydelse, ved at kunne vælge ud fra nogle forskellige sange.

For at støtte barnet i at indgå i en empatisk social relation, gør vi også plads til mellemrum. Her er der mu-

lighed for at undersøge sin sociale rolle i et større fællesskab, med plads til forskelligheder.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

På Mælkevejen, arbejder vi med læringsmiljøer, der stimulerer barnets sprogudvikling. Både i legen, til samling, i pædagogiske tilrettelagte aktiviteter og i den fysiske indretning.

Det pædagogiske personale er bevidst om at vi arbejder med børn i mange aldre, med forskellige kommunikationsstile og er på forskellige udviklingstrin. Derfor tilpasser vi sproget til det enkelte barn. For eksempel gentager vi ordene for det lille barn og til det større barn motiverer vi barnet til at føre samtaler. På Mælkevejen er vi opmærksomme på at for at skabe et godt sprogstimulerende miljø kræver det nærværende voksne der lytter har øjenkontakt og er opmærksomme. Som noget gennemgående for hele dagen, både i rutiner og aktiviteter, benævner det pædagogiske personale de ting vi ser sammen med børnene, det gælder alt fra gåture til stranden til garderobesituationer og spisesituationen. Her er vores opgave samtidig at lytte, vente og respondere, at give barnet tid til at bearbejde.

Det pædagogiske personale arbejder hele dagen på at bruge sproget, vi opfanger signaler verbale og non-verbale signaler børnene sender ud, og sætter ord på dem. Hvis et barn for eksempel sidder i sandkassen og rækker ud efter en skovl, uden at sige noget, og pædagogen fanger barnets signal, spørger hun om barnet gerne vil have skovlen. Personalet er opmærksomt på de interesser og signaler barnet giver, og kan på den måde udvide barnets verbale sprog. Ligeledes hjælper vi alle børn til at indgå i dialoger, hvor de lærer at skiftes til en tale- og en lytteposition. Det kunne være ved en samling eller en spisesituation, hvor vi øver os i at være i de forskellige positioner, så alle føler sig hørt og alle får lov til at fortælle. Her er det pædagogiske personale en guide i samtalens kunst.

Vi tilrettelægger aktiviteter der arbejder med sproget gennem en legende tilgang. Her benytter vi os blandt andet af rimeord, dialogisk oplæsning, læsning generelt her i mindre grupper. Vi vælger bøger ud, der passer til gruppen af børn, da vi er bevidste om at barnet lærer sproget bedst når vi er opmærksomme på det enkelte barns sproglige niveau, vi oplever at barnet lærer bedst når de udfordres på et passende niveau, dvs. det må hverken være for nemt eller for svært for dem. Når vi læser er vi eksempelvis opmærksomme på at børnene kender til skriftsproget, vi fortæller at vi har en bog, som har en forside og bagside, overskrift, samt læseretning med mere. Ligeledes snakker vi om bogens handling, for at styrke børnenes narrative kompetencer.

Literacy

Literacystrategien er et tværkommunalt indsatsområde for alle børn fra 0-18 år, som er politisk vedtaget i Faxe kommune. Literacy er en strategi for sprogindsatsen, der ud over det sproglige fokus samtidigt har fokus på alle børns deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

Alle dagtilbud udarbejder Literacy handleplaner, som evalueres årligt og dermed tilpasses børnegruppen. Disse handleplaner afspejler dagtilbuddets vedvarende fokus på sprog hver dag i leg, rutiner, fysiske læringsmiljøer, i relation til forældre samt i relationer og rammesætning for det pædagogiske personale med øje for børneperspektivet.

Læseglade og læselyst er et initiativ, som er iværksat under Literacystrategien og som rykker bibliotekerne tættere på familieme. Dette gennem et "bogfokuspunkt", hvor der er bøger til rådighed for børn, forældre og personale, som kan lånes med hjem. Bøgerne udskiftes med jævne mellemrum.

Ideen er at øge børns tidlige bogerfaringer og øge tilgængeligheden til læse- og skriveredskaber, som skal være helt nede i børnehøjde og til fri afbenyttelse.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

På Mælkevejen arbejder vi med at understøtte barnet nærmeste udviklingszone i hele deres institutionsliv. Det betyder at vi giver barnet plads til at eksperimentere og udforske bevægelse og krop ud fra alder og behov. Vi motiverer og støtter barnet i at prøve nyt, både ude og inde. Vi støtter og guider målrettet hverdagssituationer til at ”kunne selv”, for eksempel arbejder vi målrettet med at garderobesituationer er et rum for læring, hvor barnet øver sig at mestre det at kunne tage sko og tøj på selv, for barnet kan det være hårdt at skulle ase og mase for at få tøjet på, men her som muskel- og ledsansen på arbejde. Disse hverdagssituationer rummer dermed potentiale for motorisk udvikling, noget vi har fokus på i vores arbejde.

På Mælkevejen går vi på opdagelse med kroppen på vores store legeplads. Her bruger barnet krop, sanser og bevægelser til at erfarer, opleve og blive nysgerrig på sig selv. Der er plads til at trille ned af bakken, gyngende højt så det kilder i maven, kravle i træer eller få sand mellem tæerne. På legepladsen har vi ligeledes mange cykler og mooncars til rådighed, børnene får deres puls op når de tramper hårdt i pedalerne. Alt sammen noget vi benytter os af hver dag. Ligeledes bruger vi lokalområdet til at udforske nye muligheder for at prøve kroppen af på ukendt territorium, en træstamme i skoven eller en kæmpe bunke tang på stranden. Vi oplever at både de planlagte og de spontane aktiviteter danner gode sociale relationer, her inspireres børnene, de spejler sig i hinanden og afprøver nye motoriske sanser.

Vi arbejder med meditation som hos os kalder for hviletid, efter frokost, bliver lagt tæpper ud, så børnene slapper af og falder til ro, vi lytter til afslappende musik og det pædagogiske personale er opmærksomme et enkelt barn ad gangen og lister rundt og børnene oplever at få massage, og hovedbundstimulering. Denne

tid på dagen giver en god ro og afslapning, vi oplever at børnene nyder at få lov til at være i det.

Vi planlægger samling og aktiviteter hvor genkendelige lege, giver mulighed for at bruge kroppen og koordinering. Vi har erfaret at motivation skabes ved at børnene oplever forudsigelighed, genkendelighed og dermed tryghed i legene. Vi bruger for eksempel faldskærm, balancegang, trædesten, risposer, rullebræt mm. Vi synger sange og høre musik for at skabe bevidsthed om kroppens forskellige dele.

Vi anerkender barnet, i at det kan have behov for at trække sig og være på sidelinjen og observere. Det er med til at barnet oplever selvbestemmelse, at vi ligeledes respektere barnets valg. Det er vores oplevelse at de efter noget tid har lyst til at være med i aktiviteten, når den er mere kendt for dem.

Vi bruger musik og rytme i planlagte pædagogiske aktiviteter, indendørs har vi indrettet os med rum der bruges til konstruktionslege, hvor finmotoriske sanser er i spil. Magneter, perler, perleplader

Vi er opmærksomme på at barnet udvikler sig motorisk alderssvarende. I tilfælde af at det ikke sker, går vi i dialog med forældrene, og samarbejder også med eksterne, for støtte og vejledning.

(Maling under fødder, sanser osv..)

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Mælkevejen ligger tæt placeret ved vand, strand og skov. Vores nærmiljø giver os mange unikke muligheder for at opleve naturen hvilket vi bruger vi aktivt i dagligdagens gøremål.

Vi understøtter børnenes konkrete erfaringer med naturen ved at gå på legepladsen og ved at gå på tur i nærmiljøet, som for eksempel at gå på stranden og samle muslingeskaller, finde skellet fra døde dyr på stranden, som åbner op for samtaler om store og små ting i livet. At indgå i en natur der både er smuk, barsk og modsætningsfyldt.

På Mælkevejen har vi geder på legepladsen, det giver børnene store oplevelser og glæde i hverdagen at passe på dyr, det giver børnene en følelse af ansvar og en fornemmelse af en cirkulær økologi.

Vi taler med børnene om hvad vi oplever i naturen, de bruger deres sanser til at udforske naturen og skabe erfaringer med årstiderne der skifter. Vi kaster vi med blade på legepladsen om efteråret, finder kastanjer under de store træer i lokalområdet, vi vender en sten og træstammer og ser om der er myrer eller regnorme, vi hører fuglene synge, smager på æbler og blomster fra legepladsens store gamle frugttræer, hopper i vandpytter og meget mere hele året rundt.

Vi tilpasser aktiviteten til børnegruppen, så naturen og udelivet bliver forståeligt og passer til den årstid vi er i. Vi har planteprojekter i forbindelse og sommer, så børnene får en begyndende forståelse for hvor maden kommer fra, opleve noget gro og oplever ”fra jord til bord”. Hver sommer inviterer vi bedsteforældre på besøg i børnehaven, her kommer de med blomst som de sammen med børnene planter, blomsterne vandes flittigt af børnene hele sommeren igennem.

Vi samler på indtryk på vores store legeplads og på ture til stranden og skoven, der bliver til udtryk når vi kommer tilbage til Mælkevejen. Hvor vi blandt andet klistre, klipper, limer og maler, snakker om farver og former på dyr, blade, grene, blomster, sten mm.

Vi finder kryb under træstammer, snakker om kategorier af kryb insekter eller edderkopper
Gennem oplevelser i naturen og på legepladsen, styrker vi barnets begyndende matematiske opmærksomhed – på gåture tæller vi ænder, tæller ben på insekter, edderkoppen, vi tæller når vi gynger, rutsjer og hopper ned i sandkassen. Vi laver sneglekapløb, en begivenhed der kræver tålmodighed.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kulturen er det demokratiske kit, der binder os sammen på Mælkevejen. Det er med kulturen, at vi har mulighed for at sætte os selv i spil, når vi træder ind i et fælles tredje. I det tredje maler vi, danser vi, skaber vi og meget mere.

Det kulturelle og æstetiske arbejde sker for, med og af børnene selv. Som demokratiske medborgere har børnene her mulighed for at vurdere det kunstneriske produkt. Vi kan blive klogere på vores position i den sociale sammenhæng gennem den kunstneriske dialog, der altid udspiller sig før, under og efter et møde med kulturen.

I mødet med kulturen er vi voksne bevidste om de kulturprodukter, der bærer traditioner og kulturelle koder med sig på ryggen. Det kan være mødet med Halfdan Rasmussens ABC, som vi læser og sætter ind i en kulturel og historisk kontekst. Det kan være traditioner som julen, hvor vi synger sange, læser historier, skaber og hænger pynt op og danser om juletræ. Vi gør det for at børnene møder en historie, der er båret af immaterielle kultur og æstetik, der sætter dem ind i et fællesskab.

Således oplever vores børn også et flow, når de i fællesskab arbejder med kunsten og kulturen. Når kunsten og kulturen fylder vores hverdag, glemmes tid, sted og andre faktorer for at blive erstattet af aktiviteter, der kommer i stedet for hverdagens rutiner. Det kan være, når vi øver os i at lave dukketeater, går på biblioteket eller glemmer os selv i udklædningens skøre verden.

Kulturen og æstetikken er altså et lille spejl, vi i hverdagen kan holde op foran os selv, så vi kan placere os selv i det smukke, det grimme, det fascinerende og det unikke. Det gør os i stand til at forstå vores fælles og individuelle historie.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

>Skriv her.<

Når vi evaluerer på Mælkevejen, handler det om at tænke evaluering ind som en fast del af vores pædagogik i dagligdagen. For det pædagogiske personale handler det om at skabe en refleksion over vores pædagogiske praksis, og evalueringen skal sikre kvalitet i det vi gør. Evalueringsskulturen skal udvikle og kvalifice-

re det pædagogiske læringsmiljø og vores faglige drøftelse på baggrund af evalueringen skal sikre god kvalitet på Mælkevejen. Evalueringen handler om at reflektere over sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes læring, trivsel, dannelse og udvikling med udgangspunkt i vores dokumentationsmateriale. Alle daglige rutiner, lege og aktiviteter er vigtige for børns læring og udvikling. Derfor er det nødvendigt, at vi løbende får reflekteret over, hvordan disse tilrettelægges og udbyttet for børnene skal forblive i fokus. For det pædagogiske personale på Mælkevejen handler evalueringen om at undersøge og udvikle praksis, som skal føre til kvalitetsforbedringer for hele børnegruppen.

På Mælkevejen arbejder vi med metoder, der er med til at oparbejde en evalueringskultur. Vi arbejder med snap-log, da den er ganske nem at gå til, og giver nogle gode refleksioner, vi kan arbejde med.

{Indsæt dokumentationsmetode}

På Mælkevejen forpligter det pædagogiske personale sig til at bringe dokumentation fra hverdagen med til stuemøder. Her er et fast punkt at tage dokumentation med, der sigter mod at udvikle stuens pædagogiske praksis og hverdag. Det

Den samlede dokumentation gemmer vi på AULA, hvor det kan lægge til grund for den daglige pædagogiske evaluering, ligesom det bliver til baggrund for de halvårslige evalueringer af stuens pædagogiske arbejde.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

>Skriv her.<

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

